

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060207

PROTOKOLL
2021-01-19
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 18
Mål nr M 14442-20

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Ylva Osvald samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt (deltar inte i frågan om prövningstillstånd), Rikard Backelin, referent, och Ralf Järtelius

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden David Sandberg

PARTER

Klagande

Skanska Industrial Solutions AB

Ombud: Projektutvecklare O.K och bolagsjurist M.L

Motparter

1. Föreningen Svenskt Landskapsskydd

2. L.K

3. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAKEN

Verkställighetsförordnande

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2020-12-14 i mål nr M 4975-20, se bilaga A

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län (MPD) gav i beslut den 21 oktober 2020 Skanska Industrial Solutions AB (Skanska) tillstånd till bergtäkt vid Billingsryd i Skövde kommun (tillståndet). MPD avslog i beslutet en

Dok.Id 1667978

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

begäran från Skanska om att tillståndet skulle få tas i anspråk trots att beslutet inte vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande).

MPD:s beslut överklagades av Skanska samt L.K och Föreningen Svenskt Landskapsskydd till mark- och miljödomstolen.

I mark- och miljödomstolen framställde Skanska ett yrkande om att mark- och miljödomstolen i avvaktan på dom i målet interimistiskt skulle förordna att tillståndet enligt MPD:s beslut skulle få tas i anspråk trots att beslutet inte vunnit laga kraft och att domstolen skulle förordna interimistiskt om villkor 13 på visst sätt.

Mark- och miljödomstolen har i det överklagade beslutet funnit att det inte finns utrymme enligt 26 § lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen) eller 22 kap. 28 § miljöbalken att bifalla Skankas begäran om interimistiskt verkställighetsförordnande och därmed inte heller prövat yrkandena avseende villkor 13.

Skanska har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand interimistiskt ska förordna att Skanska får ta tillståndet i anspråk innan det har vunnit laga kraft och i andra hand ska upphäva mark- och miljödomstolens beslut och återförvisa frågan om verkställighetsförordnande till mark- och miljödomstolen för prövning i sak.

Om Mark- och miljööverdomstolen bifaller Skankas förstahandsyrkande har Skanska yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska förordna att villkor 13 i tillståndet inte får verkställas innan slutligt beslut har fattats avseende villkorets utformning. I andra hand har Skanska yrkat att villkor 13, till dess ett slutligt beslut har fattats i saken, ska ha den lydelse som anges i Skankas yrkande 1.3 i överklagandet till mark- och miljödomstolen den 25 november 2020.

Föreningen Svenskt Landskapsskydd har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut.

L.K har getts tillfälle att yttra sig men inte hörts av.

Länsstyrelsen har inte angett någon inställning i frågan om verkställighetsförordnande ska ges eller inte men har anfört att ett eventuellt verkställighetsförordnande bör begränsas.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2021-01-26)

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och återförvisar frågan om verkställighetsförordnande till mark- och miljödomstolen för prövning i sak.

Skälen för beslutet

I tidigare praxis har det ansetts att det med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) funnits utrymme att förordna att ett tillstånd som överklagats till miljödomstol får tas i anspråk utan hinder av att tillståndet inte vunnit laga kraft (se rättsfallen MÖD 2002:91 och MÖD 2003:21).

I samband med införandet av mark- och miljödomstolar blev ärendelagen tillämplig processlag för prövningen i mark- och miljödomstol av beslut som överklagats dit. Bestämmelsen i 26 § andra stycket ärendelagen om att en domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte får verkställas och även i övrigt besluta tills vidare rörande saken har i allt väsentligt samma lydelse som 28 § förvaltningsprocesslagen. Bestämmelsen är allmänt hållen och förarbetena tyder på att avsikten varit att den ska kunna tillämpas i samma situationer som bl.a. 28 § förvaltningsprocesslagen (se prop. 1995/96:115 s. 116; jfr även Mark- och miljööverdomstolens beslut den 7 maj 2014 i mål nr M 2685-14).

Mark- och miljödomstolen har således haft möjlighet att förordna att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen har i det aktuella fallet inte tagit ställning i sak till Skanskas yrkande om interimistiskt

beslut. Frågan om verkställighetsförordnande bör inte prövas i sak av Mark- och miljööverdomstolen som första instans. Skanskas andrahandsyrkande ska därför bifallas och frågan om verkställighetsförordnande återförvisas till mark- och miljödomstolen för prövning i denna del.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

David Sandberg

Protokollet uppvisat/

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2020-12-14
Handläggning i
parternas utvaro

Aktbilaga 12
Mål nr M 4975-20

RÄTTEN

Rådmanen Kristian Andersson; även protokollförare

PARTER

Klagande och motpart

Skanska Industrial Solutions AB, 556793-1638
Kämpevägen 32
553 02 Jönköping

Ombud: projektutvecklaren O.K och bolagsjuristen M.L Adress som ovan

Klagande och motpart

1. Föreningen Svenskt Landskapsskydd
c/o J.F
Rubinvägen 8
541 42 Skövde

2. L.K

Motpart

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands län Miljöprövningsdelegationens beslut den 21 oktober 2020 i ärende nr 551-44205-2019

SAKEN

Tillstånd till bergtäkt vid Billingsryd på fastigheterna X och Y i Skövde kommun;
nu fråga om interimistiskt yrkande

Mark- och miljödomstolen antecknar såvitt nu är aktuellt följande.

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län (nedan MPD) gav i beslut den 21 oktober 2020 Skanska Industrial Solutions AB (nedan Skanska) tillstånd till

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

bergtäkt vid Billingsryd i Skövde kommun med villkor etc. MPD avslog i beslutet en begäran från Skanska om verkställighetsförordnande, d.v.s. att tillståndet skulle få tas i anspråk trots att beslutet inte vunnit laga kraft.

MPD:s beslut har överklagats av L.K samt Föreningen Svenskt Landskapsskydd, som båda primärt yrkat att MPD:s beslut ska upphävas.

Även Skanska har överklagat MPD:s beslut med följande yrkanden.

- att mark- och miljödomstolen ska meddela att Skanska får ta tillståndet enligt MPD:s beslut i anspråk innan det har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande).
- att Mark- och miljödomstolen ska ändra villkor 6 och 13 i MPD:s beslut enligt följande (yrkade ändringar är markerade i fet stil).
 - Villkor 6. Arbetsmomenten krossning, borrhning, sprängning och skutknackning får endast bedrivas under perioden **15 augusti till 15 juni** helgfria vardagar måndag-fredag kl. 06.00-18.00. Tillsynsmyndigheten får medge tillfälliga undantag.
 - Villkor 13. Transportvägen Inga-Karls väg ska vara asfalterad med bullerreducerande beläggningssyta, så kallad tyst asfalt enligt förslaget i ansökan, längs hela vägen från täkten ut till Ekängsvägen. **Asfalteringen med tyst asfalt ska genomföras inom 6 månader efter det att Skanska har mottagit beslut om att få driva asfaltverk på annan fastighet än X och Y i Skövde kommun och beslutet har vunnit laga kraft.** För att bibehålla den bullerreducerande effekten ska nödvändigt underhåll ske av beläggningssytan under hela verksamhetstiden. En underhållsplan ska ingå i kontrollprogrammet.

Såvitt nu är aktuellt har Skanska också yrkat att mark- och miljödomstolen i avvaktan på dom i målet interimistiskt ska förordna att tillståndet enligt MPD:s beslut får tas i anspråk även fast det inte vunnit laga kraft. För det fall domstolen skulle bifalla detta yrkande har Skanska även yrkat att mark- och miljödomstolen ska besluta att villkor 13 inte får verkställas innan slutligt beslut har fattats avseende villkorets utformning (inhibiton) eller i andra hand att Mark- och miljödomstolen ska besluta att villkor 13 i dess lydelse i enlighet

med yrkandet ovan ska gälla till dess ett slutligt beslut har fattats i saken (interimistiskt yrkande).

Domstolen meddelar härefter följande

BESLUT

Skankas begäran om förordnande att tillståndet enligt MPD:s beslut ska få tas i anspråk i avvaktan på slutligt avgörande i målet avslås.

Skäl

Domstolen får enligt 26 § andra stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden, som är tillämplig i målet, bl.a. besluta tills vidare rörande saken. Skankas överklagande avser bl.a. MPD:s beslut om verkställighetsförordnande, och frågan om sådant förordnande kan i så måtto sägas utgöra del av saken i domstolens mål. Beslut om verkställighetsförordnande enligt miljöbalken är dock i sig av interimistisk karaktär. Som nämnd bestämmelse i ärendelagen är utformad får uppfattas att den inte tar sikte på det fallet att endast ett beslut i en interimistisk fråga, såsom beslut avseende verkställighetsförordnande, överklagats. I ett sådant fall ska i stället den överprövande domstolen gå direkt på den bestämmelse som kan finnas för den lägre instansen om meddelande av ett sådant beslut. Se Fitger m.fl., Lagen om domstolsärenden (1 sep. 2019, JUNO), kommentaren till 26 §.

Den bestämmelse som MPD i aktuellt fall haft att tillämpa i frågan om verkställighetsförordnande är 22 kap. 28 § första stycket första meningen miljöbalken, som genom hänvisning i 19 kap. 5 § 12 miljöbalken är tillämplig vid ärende som prövas av MPD. Bestämmelsen anger att mark- och miljödomstolen, när det finns skäl till det, får förordna att tillstånd till en verksamhet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft. Som bestämmelsen får förstås tar den sikte endast på ett förordnande i samband med slutligt avgörande, däremot inte förordnande under rättegång som ska gälla till dess ett slutligt avgörande föreligger.

Om domstolens prövning i målet endast avsett frågan om verkställighetsförordnande skulle det enligt domstolens mening inte tets sig lämpligt att pröva denna annat än slutligt, med tillämpning av 22 kap. 28 § första stycket första meningen miljöbalken.

Målet avser dock inte endast frågan om verkställighetsförordnande. Som framgått ovan handläggs i målet också, gemensamt med överklagandet av verkställighetsförordnandet, överklaganden av tillståndet som sådant och även yrkande från Skanska om viss villkorsändring.

Då målet således inte endast rör frågan om verkställighetsförordnande, utan även egentliga sakfrågor om tillstånd och villkor, kan beslut tills vidare rörande saken med tillämpning av 26 § andra stycket ärendelagen i och för sig aktualiseras.

Enligt domstolens uppfattning ger bestämmelsen i 26 § andra stycket ärendelagen möjlighet för rätten att besluta om interimistiska säkerhetsåtgärder. Den typ av åtgärder som kan komma i fråga är främst sådana som anges i 15 kap 3 § rättegångsbalken (se prop. 1995/96:115 s 168). Förordnande enligt 26 § andra stycket ärendelagen får anses syfta till att förhindra intrång i någons rätt som skulle försvåra en slutlig prövning eller göra den meningslös. Ett verkställighetsförordnande enligt 22 kap. 28 § första stycket första meningen miljöbalken kan inte anses ha något sådant syfte. Domstolen anser därmed inte att ett verkställighetsförordnande för detta fall utgör en sådan åtgärd som avses med bestämmelsen i 26 § andra stycket ärendelagen. Domstolen anser därmed inte att det finns utrymme att bifalla Skanskas yrkande.

Med ovan redovisad bedömning ska Skanskas yrkande om rätt att omedelbart ta tillståndet enligt MPD:s beslut i anspråk avslås. Vid denna utgång har domstolen inte att pröva Skanska övriga yrkanden om inhibition respektive interimistiskt beslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2

Kristian Andersson

Hur man överklagar

MMD-21

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor. Tiden räknas från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag, helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.